

נהירת משפחות יהודיות המבקשות לעצמן שליחי הצלב

למברטי, שחזרה הביתה, ספרה בכני קולנוע על השיחה לבעלה.

בבוקר הלך אדולף למברטי לקונסול היה איטלקי. הוא מסר לפקיד הקונסוליה את תעודותיו, מילא טופס בקשה קבלת פס' פורט, וזה בו אחרי ימים אחדים, "עכשיו עליך להביא היתר יציאה מן הארץ", אמר הפקיד למברטי, שלח אותו למשרד הפנים. במשרד הפנים קיבל הפקיד כהנסקי את פניו של האורח למברטי. הוא שמע את הסבריו, הסכים להעניק לו היתר יציאה. אשר לצפורה למברטי וילדיהם, אמר הפקיד: "אני מוכן לתת לך אישור שצפורה למברטי היא אשתך והילדים הם ילדיך, אך את האישה הזו תוכל לקבל רק בדרכון ישראלי. עליך להוציא דרכון כזה."

למברטי חזר לקונסוליה האיטלקית, קיבל שם הסברים מפורטים כי החוק האיטלקי אוסר קבלת אורחות שניה נוספת, דוגמת החוק הישראלי המתיר זאת בהתאם לחוק השבות. "מה לעשות?" שאל את הפקיד כהנסקי, כשחזר למשרד הפנים בתל-אביב. "תתנצר", השיב הפקיד בפשטות.

למברטי לא יכול היה להאמין למשמע אוזניו. "להתנצר?" שאל שוב את כהנסקי, "למה?"

בהודמנות זו קיבל למברטי הסבר מקיף על פרוטי החוקים האיטלקי והישראלי. התייחס לו מפי כהנסקי כי החוק הישראלי אינו מתיר את יציאתם של אזרחי ישראל מן הארץ בעזרת דרכון זר. אשתו של למברטי וילדיה נולדו בישראל והם אזרחים ישראליים. אולם אם יתנצרו למברטי ומשפחתו, לא יחול עליהם חוק השבות. במקרה כזה, יוכלו אשתו וילדיה לצאת את הארץ בעזרת דרכונם האיטלקי. פשוט מאוד.

"צייטים להתנצר", אמר באותו ערב למברטי לצפורה, בשעה שסיפר לה את פרטי ביקוריו במשרד הפנים ובקונסוליה. "או שנתנצר או שנמשך לחיות בצורה כה אנו חיים היום". צפורה לא היססה: "נתנצר. מה נעשה? נחיה עם ארבעה ילדים ב-150 לייז? אין לנו שום סיכויים להרוויח יותר. הפקידה שושנה אמרה שלא תתן לנו את החנות. מה נעשה? נתנצר."

★ ★ ★

מים קדושים, שמות חדשים

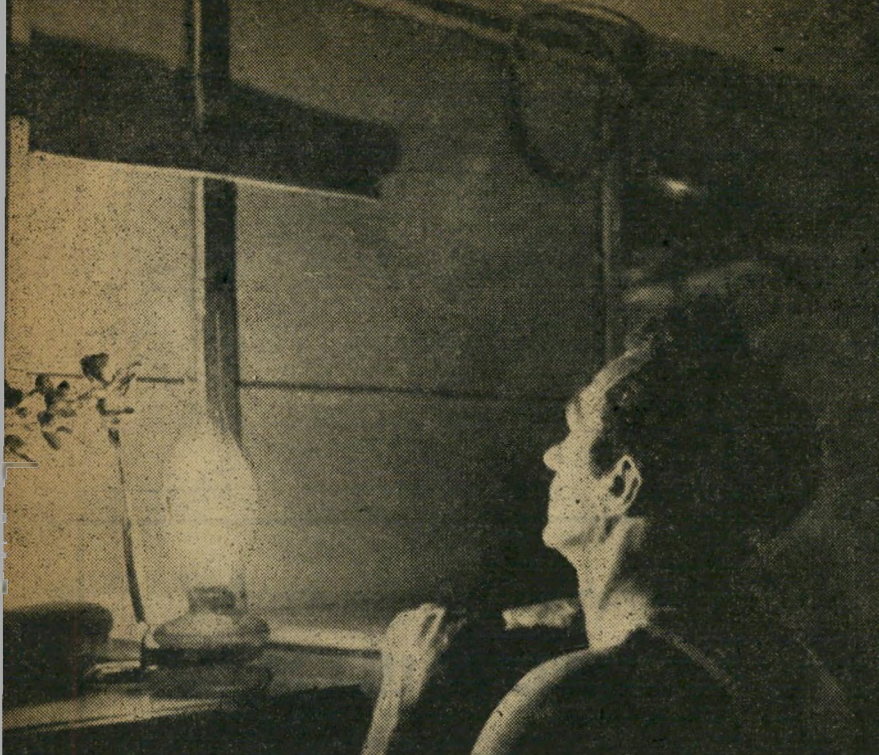
אדולף למברטי לא צריך היה לבזוז זמן רב כדי למצוא את הכתובת בה הוא יכול להמיר את דתו, לזכות בתעודה רשמית על כך, להציגה במשרד הפנים ולקבל את היתר היציאה לאשתו וילדיו. הוא יצא לתל-אביב, פגש כמה ממכיריו, שאל

אתם אם שמעו כיצד אפשר להתנצר, קיבל מהם את הכתובת בה הוא יכול לעשות זאת. אחרי שעות אחדות, מצא את עצמו ליד שולחנו של האב גייטנו פיירי, סיפר לו את ספורו.

התהליכים שקדמו להמרת דתם של בני משפחת למברטי לא היו מסובכים. אחרי שחיכו לתורם, מלאו פורמאלית כמה מצ' חת הכנסיה שהטיל עליהם האב למלאות, עיינו בספר הברית החדשה וענו לשאלות הכומר, נערך הטקס הקדוש בכנסיה הקדושה. רטובים מטיפות המים הקדושים שהיו עליהם הכומר, יצאו אדולף, צפורה, צבי, מרדכי, אהרון ותיקטור למברטי, כנוצרים חדשים וקדושים לכל דבר. לפני שנגמר הטקס, בו השתתפו הם והכומר לבדו, זכו בניו של למברטי גם בשמות חדשים: צבי (10) הפך למתיאו, מרדכי (8) היה לפאולי, אהרון (6) שינה שמו לג'ובאני ותיקטור (4) צעיר (4) היה לחיסוריו. למברטי לקח את התעודה שנתן לו הכומר, נישק את הצלב שעל צווארו, נפרד ממנו לשלום וליחה את בני משפחתו לצריף שבמעברת אבויככיר.

התחנה הבאה בדרך חזרתו של למברטי לאיטליה, היתה שוב משרדו של הקונסול האיטלקי, הוא הצטייד בתעודה המעידה כי הוא תורר למולדתו, פנה למשרד האוצר לי שחרור ממסי הנסיעה המוטלים על כרטיסו אניה. האוצר סרב, מאן גם להכיר באמנה הבינלאומית, המטילה חובה על אזרחי המדינה לשחרר ממסיהם אזרחים החוזרים לי מדינה בה נולדו. לבסוף, אחרי שהקונסול התערב, אישר כי משפחת למברטי חוזרת לאיטליה על חשבון המדינה האיטלקית, שלח האוצר את מבקריו לצריף אבויככיר. מבטים ספורים על הקירות החשופים והילדים הרעבים, גרמו לאישור הבקשה: הדרך לאיטליה היתה פתוחה בפני למברטי, אשתו וילדיו.

בנמל, ליד מוזדותיו הדלות וכשארבעת ילדיו אווזים בו ותוקעים מבטים נוגים במתרחש מסביבם, אמר למברטי לקרובים שבאו ללחונם: "האמינו לי, עשיתי הכל כדי להשאיר כאן. לא היתה לי עבודה. לא היה לי ממה לחיות. הייתי מוכרח לעזוב. האמינו לי". לקרובים לא היתה ברירה אלא להאמין. להם עצמם לא היתה כל אפשרות לעזור למשפחת למברטי המרודה. הם ידעו כי למברטי ניסה לפרנס את משפחתו, אך ללא כל הצלחה. בנושקה על המצח נפרדו מקרוביהם שהיו לנוצרים, ירדו מישראל כשהרגשה מרה מאוד בליבם. "להתראות", הפטירו במהירות והסתלקו מן הרציף. "להתראות", אמרה בתקווה צפורה למברטי,

תפילה לאל חדש

נושא אדולף למברטי בליה שלפני צאתו את ישראל דרך נמל חיפה. משני קרשים שבורים הרכיב למברטי את הצלב הקדוש, החטמל את אלוהיו החדשים. עששית נפט מאירה את הצלב ויוצרת אווירת קדושה מסביב. בכל זאת אין אדולף למברטי דובק באלוהיו החדשים עד תום: "אילו היה נותנים לי לחיות בארץ כאדם, לא הייתי מתנצר", הוא טוטן במירות.

העיפה מבט אחרון על ארץ מולדתה.

★ ★ ★ ארבעה ילדים למיסיון

ספורו של משפחת למברטי שירדה, הוא ספור אחד ממתות. מוכי גורל, שכירי יום שפרנסתם דחוקה ואפילו בעלי מקצועות חופשיים, מורים, עורכי דין, אנשי מדע קשישים וטכנאים מחוסרי-עבודה, יום יום פונים הם אל האב פיירי ואל ראשי כנסיה אחרים, מבקשים להכניסם אל צילו של הצלב הקדוש, לזכות בתוצאה מכך בעזרתן של קרנות המיסיון הנוצריות.

לכסף אין ריח והוא מצוי בשפע בקופת המיסיון. גם אורחים שאינם רוצים לעזוב את הארץ לצמיתות, פונים אל הכנסיה בחוסר ברירה מוחלט. יש ביניהם שעושים זאת מתוך גקפת מצפון, יש כאלה הפועלים בשלחה מוחלטת. אחד מאלה שפנה בתחינה אחרונה לעוזנים ולאישו ציבור, בטרם נקט בצעד יאיש אחרון היה פועל הרחק גד גואסה מאסקלון, שכתב בחודש יולי השנה: "לפני חודש נפטרה אשתי ואני נשארתי ללא עוזר ודואג עם שמונה ילדים בגילים משנתיים ועד 16. אני אינני עובד קבוע ובהודש האחרון עבדתי רק 12 ימים בחודש. אין לי מה לתת לילדים המתרוצצים כל היום בשמש, יתפים ובלווים מבלי שמישהו

ידאג להם ומי שיתן להם לאכול. פניתי לכל המוסדות שרק אפשריים בארץ, שיעשו משהו עבורי, לתת לי איזו תמיכה, ובעיקר לקחת ממני ארבעה ילדים ולשלחם למוסד מתאים. האם אני יכול להחזיק בשמונה ילדים?"

"פניתי כבר לראש הממשלה, לשר הד, למשרד הרבנות, למפלגת מפא"י, לי ראש העיר — והכל ללא כל תוצאות.

"עכשיו אין לי כל ברירה אחרת — אלא להכניס את ארבעת ילדי למיסיון הנוצרי, לקחת אותם פעם אחת לירושלים ולהכניס אותם, כמו ידי שקצרה להושיע, תחת כנפי הנצרות.

"ויסלח לי האלהים וכל אלה הדוגלים בדת ורבים על כל דין ודין ופסיק בהלכה, ולא איכפת להם על ילדים פעוטים שהולכים להשתמד ולא עוורים לי על אף פניותי הרבות אליהם, שיריבו הם את ריבם על קוצו של יוד ואני אכניס את ילדי למיסיון — כי לא בי החטא אלא בהם ובכל אלה שאגתם לכך."

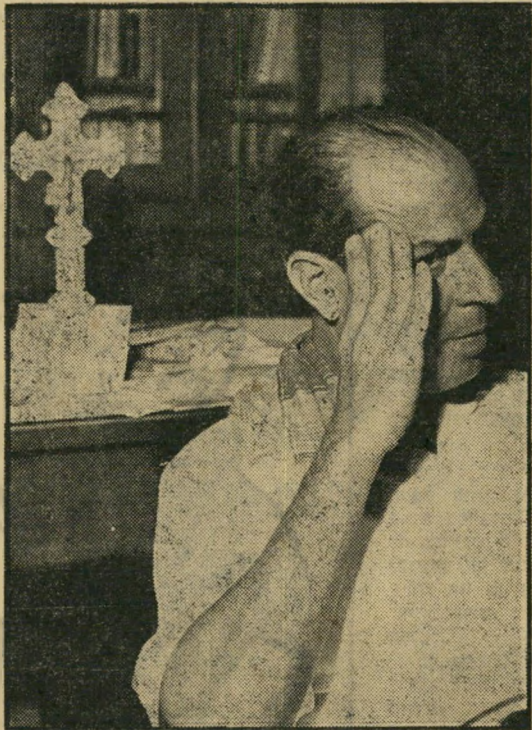
★ ★ ★

האלוהים ירחם

מתנצר אחר היה אליהו לוי, לשעבר מפקד עיריית תל-אביב והיום אורח אי-טלקי. לוי שעה לישראל ממצרים בשנת 1945, נתקבל לעבודה במחלקת הפיקוח של עיריית תל-אביב, אך פוטר ממנה אחרי ש-התברר כי התנצר בארץ מולדתו בשנת 1937.

הכנסיה הקאתולית בישראל התערבה בי כל מהלכה של פרשת אליהו לוי. משנודע לראשי הכנסיה כי לוי פוטר מעבודתו, אחרי שנודע כי הוא נוצרי, ביקשו הכמרים ראיונות אצל ראש העיר חיים לבנון, אצל ראשי משרד הדתות ואצל הרבנים. בכל מקום לשם באו, הכחישו הפקידים כי לוי פוטר בגלל דתו. אך את העובדות אי אפשר היה לשנות: ראשי מחלקת הפיקוח, חברי המפלגה הדתית בקואליציה העירונית, מררו ללוי את חייו, סלקו את בניו מבית הספר בו למדו, אילצו אותו להכניסם למיסיון. לבסוף, לא נותרה ללוי כל ברירה אחרת: הוא פנה לכנסיה, טבל את אשתו וילדיו, ירד מישראל באותה דרך בה ירד למברטי. השבוע, אחרי שאשתו נפטרה באיטליה מ מחלת הסרטן וילדיו תבעו לשוב לארץ, כתב לוי לישראל: "אני מוכן לחזור, אך אני רוצה לקבל את עבודתי בעירייה בי-חזרה."

רבים הם המתדפקים על דלת הברזל הי כבדה של הכנסיה ביפו. אילו היה האב פיירי מועל בשליחותו, היה יכול לספר בודאי במשך שבועות תמימים את מאות הספורים האנושיים, שהוא וקירות חדר עבדו דתו שמעו במשך השנים המעטות שהוא מכהן בקהילתו בישראל. אך פיירי אינו רוצה לספר: "ישנם כאלה שירדו אחרי ש התנצרו וישנם הנמצאים עדיין בישראל. אינני רוצה להזיק להם. יחיה כל אחד לפי הבנתו ולפי רצונו ואלוהים ירחם על כו-לנו."

לכנסיה הקדושה והרחמנית. במשך הזמן שנותר ללוי עד לנטיעתו, סרח להביא אל הצלב הקדוש יהודים אחרים, שהתיאשו כמותו מן המציאות הישראלית, שקיבלה את פניהם בגוונים אפורים ומדכאים.

מתפלל אליהו לוי יחד עם ראש הכ-נסיה הלאטנית בטרסהיסטה יפו, האב גייטנו פיירי, המברך אותו לקראת יציאתו את הארץ והצטרפותו

בניית הנוצרי